

ת"פ 60139/10/13 - מדינת ישראל נגד פריניב בע"מ, אשר יניב, עידו יניב

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 60139-10-13 מדינת ישראל נ' פריניב בע"מ ואח'

בפני	כבוד השופט אדריס נעמן
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשמים	1. פריניב בע"מ 2. אשר יניב 3. עידו יניב

החלטה

1. בפני בקשה לעיון בתיק בית המשפט.

הבקשה הוגשה על ידי צד ג' שלא היה צד להליך המקורי (להלן: "**המבקש**"), ואשר מבקש היום לעיין בתיק הפלילי - כתבי בית דין, פרוטוקולים והחלטות - לצורך אישור תובענה ייצוגית שהגיש כנגד מי שהיו נאשמים בתיק הנזכר.

2. ביום 28/10/13, במסגרת ת"פ 60139-10-13 (שלום-נצרת), הגיש משרד הבריאות כתב אישום כנגד חברת "פרי ניב בע"מ" וכנגד שני מנהליה (להלן גם: "**הנאשמים**" או "**המשיבים**"), בגין ביצוע עבירות המנויות בפקודת בריאות הציבור ותקנותיה, בחוק הפיקוח על מצרכים ובחוק התקנים.

בתמצית נטען כי בבדיקות מעבדה שנערכו לבקבוקי מיצי פירות (תפוזים ורימונים) המיוצרים על ידי הנאשמים ונמכרים תחת הכותרת "100% סחוט טבעי", נמצאו חומרים משמרים העומדים בניגוד לתקן הישראלי ולהוראות החוק הרלוונטיות. עוד נטען כי בבדיקות שנלקחו ממקום העסק עצמו לימדו כי גם שם נמצאו חומרים שאינם מותרים על פי התקן ובניגוד להצהרות הנאשמים בעניין.

3. ביום 28/10/14 הגיש המבקש בקשה לעיין בתיק, בטענה כי הנ"ל עשוי לסייע להוכחת טענותיו במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית. לבקשה זו התנגדו הן הנאשמים והן המדינה. ביום 19/1/15, לאחר שעיינתי בכל החומר הרלוונטי ובכפוף לשלב בו היה מצוי התיק - ראשית פרשת התביעה, וטרם ניתנה כל החלטה או הכרעה מהותית ולגופו של עניין - הוריתי על העברת כתב האישום לידי המבקש, והוא בלבד. עוד ציינתי כי ניתן יהיה לחדש את הבקשה ולדון בה לגופה לאחר שהתיק יוכרע.

עמוד 1

4. לאחר שנשמעה בתיק ישיבת הוכחות אחת ויחידה (מהלכה העיד עד יחיד מטעם התביעה), הסכימו הצדדים לנהל ביניהם משא ומתן ולהודיע תוצאותיו לבית המשפט.

ביום 8/2/15 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר, במסגרתו תבטל המאשימה את כתב האישום, והנאשמים מצדם יחתמו על התחייבות בגובה 400,000 ₪ להימנע מביצוע כל עבירה שיש בה השלכה על בריאות הציבור, ויעבירו תרומה בסך 35,000 ₪ לעמותה הפועלת למען ילדים חולי סרטן. הסדר זה התקבל, כתב האישום בוטל בהתאם להוראות סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 ושאר הסכמות הצדדים קיבלו תוקף של החלטה.

5. בהמשך למתואר חידש המבקש את בקשתו, בטענה כי הוסר המכשול מפני זכותו לעיין בתיק, שעה שהתיק הסתיים ואין חשש מפגיעה בטוהר ההליך או משיבוש הליכי משפט כפי שטענו המשיבים בתחילה.

המדינה ציינה בתגובתה כי בכפוף לשינוי הנסיבות אינה מתנגדת עוד לבקשה ואילו המשיבים (דכאן) עמדו על התנגדותם. תחילה מן הטעם כי ביטול כתב האישום ביטל את עצם קיומו של התיק, ובאין תיק לא קמה זכות עיון בו. כך גם מן הטעם כי ביטול כתב האישום קבע באופן פוזיטיבי את חפותם ולכן העיון בתיק הינו בבחינת שימוש לרעה בהליכים משפטיים; כי המבקש לא עמד בדרישת ההנמקה; וכי איזון נכון בין האינטרסים הנוגדים מטה את הכף לטובתם משום הצורך בשמירה על פרטיותם, הגנה על סודותיהם המסחריים, ושאר זכויותיהם.

בסיכום נטען כי ככלל מדובר בבקשה כללית וגורפת שמטרתה "מסע דיג" ותו לא, ואשר אינה עומדת בתנאים המאפשרים עיון.

6. לאחר שעיינתי בבקשה, בתגובות המדינה והמשיבים וכן בתשובה לתגובה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין בקשת העיון להתקבל, וזאת מן הטעמים שיובאו להלן.

7. זכותו של אדם לעיין בתיק בית משפט נגזרת מהעיקרון החוקתי בדבר פומביות הדיון, המעוגן בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה. כך נאמרו הדברים בבג"צ 5917/97 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר המשפטים** מיום 8/10/09, פורסם ב"נבו":

"עקרון פומביות הדיון הוא עקרון יסוד של כל משטר דמוקרטי. הוא בעל מעמד חוקתי על-חוקי בשיטתנו המשפטית, ועל חשיבותו ומרכזיותו אין חולק."

יחד עם זאת וככל זכות, גם זכות העיון אינה מוחלטת ונדרש איזון בינה ובין אינטרסים אחרים הראויים להגנה:

"יכול ויעמדו למול הזכות החוקתית לפומביות הדיון זכויות חוקתיות נוספות, ובעיקרן הזכות החוקתית לפרטיות... " (שם).

8. איזון זה קבוע בתקנה 4 לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), תשס"ג-2003 (להלן: "**תקנות**

העיון"), הקובעת את זכות העיון בתיקי בית המשפט של מבקשים שאינם בעלי דין בתיק:

4. (א) כל אדם רשאי לבקש מבית המשפט לעיון בתיק בית משפט (להלן - בקשת עיון), ובלבד שהעיון בו אינו אסור על פי דין.

...

(ד) בבואו לשקול בקשת עיון, ייתן בית המשפט את דעתו, בין השאר, לענינו בתיק של המבקש, לענינם של בעלי הדין ושל מי שעלול להיפגע כתוצאה מהעיון, וכן לסבירות הקצאת המשאבים הנדרשת לשם היענות לבקשה.

(ה) בית המשפט רשאי להורות על העברת בקשת העיון לתגובת בעלי הדין בתיק שמבוקש בו העיון או לתגובת צד שלישי, אם הוא סבור כי העיון עלול לפגוע במי מהם, וכן רשאי בית המשפט לבקש את תגובת היועץ המשפטי לממשלה, אם הוא סבור כי העיון עלול לפגוע באינטרס ציבורי; תגובות כאמור בתקנת משנה זו יוגשו בתוך שלושים ימים ממועד המצאת ההודעה על זכות התגובה או בתוך מועד אחר שיקבע בית המשפט.

(ו) החליט בית המשפט להתיר את העיון, רשאי הוא לקבוע בהחלטתו כל תנאי או הסדר הדרושים כדי לאזן בין הצורך בעיון לבין הפגיעה אשר עלולה להיגרם לבעלי הדין או לצד שלישי בשל העיון, לרבות השמטת פרטים, הגבלת מספר המעיינים ונקיטת אמצעים למניעת זיהום של בעלי דין או אנשים אחרים; בית המשפט רשאי להגביל את היקף העיון ולהתנותו בתנאים, אם ראה כי הקצאת המשאבים הנדרשת מחייבת זאת.

"...

האמור מלמד כי בחינת בקשה לעיון בתיק נבחנת במסלול תלת שלבי:

"בשלב הראשון יש לבחון אם קיים איסור בדין לעיון בחומר המבוקש; בשלב השני, בהנחה שאין איסור בדין, יש לבחון אם העיון מוצדק, כאשר לאור עקרון פומביות הדיון נקודת המוצא היא שיש לאפשר את העיון, והנטל למניעת העיון מוטל על כתפי המתנגדים לכך; בשלב השלישי, בהנחה שישנה הצדקה לעיון, יש לבחון כיצד ניתן להגשים את מטרת העיון תוך פגיעה מידתית ככל האפשר בזכויותיהם של המתנגדים לעיון, ובשים לב לסבירות הקצאת המשאבים של בית המשפט (רע"א 943/15 קליין נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, ניתן ביום 23/6/15, פורסם ב"נבו", ההדגשות במקור).

9. הנה כי כן, על מבקש העיון להבהיר מהי מטרת העיון ולמסור פרטים שיתרמו להערכת משקלה של זכות העיון שלו אל מול האינטרסים והזכויות של מי שמתנגדים לעיון.

בענייננו הסביר המבקש כי העיון נחוץ לצורך סיוע הוכחת הטענות בבקשתו לאישור תובענה ייצוגית כנגד המשיבים. זאת כיוון שלמסכת העובדתית המפורטת בכתב האישום ולהליך הפלילי יש קשר הדוק עם התובענה, והמידע המצוי שם יכול להיטיב עם חברי הקבוצה המייצגת.

עוד ציין המבקש כי אין בעיון כדי לפגוע בזכויות המשיבים, כאשר הוא מתחייב - כפי שכבר הבהיר בעבר - שלא לעשות כל שימוש במידע (אם הוא כולל סודות מסחריים או אחרים), ולצורך כך מוכן לחתום על התחייבות ככל שתידרש, לסווג

את החומרים כחסיים, או לעשות כל דבר שיורה לו בית המשפט בעניין זה, בהתאם לסמכותו לפי תקנה 4(ו) לתקנות, לפיה:

"החליט בית המשפט להתיר את העיון, רשאי הוא לקבוע בהחלטתו כל תנאי או הסדר הדרושים כדי לאזן בין הצורך בעיון לבין הפגיעה אשר עלולה להיגרם לבעלי הדין או לצד שלישי בשל העיון, לרבות השמטת פרטים, הגבלת מספר המעיינים ונקיטת אמצעים למניעת זיהוים של בעלי דין או אנשים אחרים; בית המשפט רשאי להגביל את היקף העיון ולהתנותו בתנאים, אם ראה כי הקצאת המשאבים הנדרשת מחייבת זאת."

עוד הסביר המבקש כי בניגוד לטענות המשיבים, לפיהן ביטול כתב האישום מוביל לביטולו של התיק כולו כך שאין עוד במה לעיין, הרי שהתיק נותר על עומדו, ולראייה כי אף ניתן - בתנאים מסוימים ובאישור היועץ המשפטי לממשלה - להגישו מחדש בעתיד (בהתאם לסעיף 94(ג) לחסד"פ).

בנוסף ציין כי התיק לא הסתיים בהכרעה עובדתית או עקרונית, לא כל שכן בהכרעה חלוטה, וכי אין בהסכמה הדיונית שהושגה כדי לשנות או להשפיע על התיק האזרחי המתנהל במקביל. לא כל שכן כאשר ב"תמורה" לביטול כתב האישום הוטלה על המשיבים התחייבות שבצידה סכום לא מבוטל, וכן תרומה כספית נוספת.

בסיום הדגיש כי הקצאת המשאבים מידתית, וכי איזון ראוי מטה את הכף לטובת קבלת הבקשה.

10. כאמור לעיל, המדינה תמכה בבקשה (בניגוד לעמדתה בשלב בו התיק עדיין התנהל) ואילו המשיבים טענו כי יש לדחות את הבקשה מטעמים עקרוניים (התאינות התיק כתוצאה מביטול כתב האישום); הן מטעמים לגופו של עניין (איזון זכותם לפרטיות גוברת על זכותו של המבקש "לדוג" מידע כללי, שנחיצותו כלל לא נומקה); והן מטעמים של הקצאת משאבים (כאשר הבקשה כללית וגורפת, ואינה מתייחסת למסמכים ספציפיים).

11. דומני, כי לאור הלכת פומביות הדיון שהמחוקק מצא למזג אל תוך תקנות העיון, יש להעניק למבקש את הזכות לעיין בתיק הפלילי.

המבחן התלת שלבי הקבוע בתקנה 4 מעלה כי בשלב הראשון, לא קיים איסור שבדין על העיון. בשלב השני לא מצאתי כי העיון יוביל לפגיעה בלתי מידתית בזכויות המשיבים, או כי זכויותיהם גוברות על זכויות המבקש (ומכל מקום ניתן להגביל את השימוש של המבקש במידע, לא כל שכן בסודות מסחריים). אין לשכוח כי הדיונים מלכתחילה אינם חסיים וחסינם אף לא התבקש על ידי מי מהצדדים, מה עוד שהעיון בתוכנם מעלה כי לא נמסרו בהם כל סודות מסחריים או אחרים (וביתר שאת כאשר העד היחידי שנחקר אינו יודע דבר וחצי דבר אודות סודותיהם של המשיבים, ספקיהם, דרכי האחסון שלהם, או כל עניין אחר שפורט בתגובתם לבקשה).

12. בנסיבות אלה, מצאתי כי העיון המבוקש אינו פסול ואינו פוגע בפרטיות של המשיבים במידה האסורה בדין. אף לא מצאתי כי יש להגביל את זכות העיון או להטיל עליה מגבלות, באין הכבדה על הקצאת המשאבים.

עם זאת וככל שישנם סודות מסחריים בתיק, אני מורה כי לא יעשה בהם כל שימוש אחר לבד מזה הנדרש להליך האזרחי

בתובענה הייצוגית.

13. למעלה מן הנדרש אני סבור כי ביטול כתב האישום אינו בבחינת ביטול התיק והפיכתו ל"לא קיים" (ועל כן תעיד האפשרות לשוב ולהגישו מחדש בתנאים מסוימים), מה עוד שבנסיבות של התיק שבנדון לא נתקבלה הכרעה שיפוטית, כי אם נתקבלה, כהחלטה, הסכמת הצדדים.

14. **סוף דבר - אני מורה על קבלת הבקשה.**

המבקש יוכל לעיין בכתב האישום; בפרוטוקולי הדיונים; ובהחלטות שניתנו בתיק, ובהם בלבד.

המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, ה' כסלו תשע"ו, 17 נובמבר 2015, בהעדר הצדדים.